

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 167/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Š., B., Ing. I. Š., B., a M. B., B., zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária K., spol. s r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. R. K., pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14 Co 123/2009-300 zo 4. novembra 2009 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14 Co 123/2009-327 z 21. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Š., Ing. I. Š. a M. B. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. apríla 2010 faxom a následne 9. apríla 2010 poštou doručená sťažnosť Ing. P. Š., B., Ing. I. Š., B., a M. B., B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária K., spol. s r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. R. K., pre namietané porušenie ich

základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 123/2009-300 zo 4. novembra 2009 v spojení s opravným uznesením krajského súdu č. k. 14 Co 123/2009-327 z 21. januára 2010 (v rozsahu výroku o náhrade trov konania sťažovateľov).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

„Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací svojím rozsudkom zo dňa 17. 04. 2008 č. k. 14Co/58/2008-193 zmenil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15. 11. 2007 č. k. 15C/182/2005-155 tak, že návrh zamietol, a súčasne uložil navrhovateľom povinnosť nahradiť odporcom trovy konania vo výške 397.389,80 Sk (t. j. 13.190,92 EUR pri konverznom kurze 30,1260 SKK/EUR) pri aplikácii § 10 ods. 1, 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. 04. 2008 č. k. 14Co/58/2008-193 zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Dovolací súd sa vo svojom vyššie-uvedenom rozsudku nijako nezaoberal správnosťou výroku rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov konania.

Po zrušení rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. 04. 2008 č. k. 14Co/58/2008-193 dovolacím súdom sa vec na Krajskom súde v Banskej Bystrici zapísala do súdneho registra inému senátu než tomu, ktorý vo veci rozhodoval pred jeho zrušením dovolacím súdom, čo je v rozpore s článkom 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj v rozpore s § 152 ods. 3 vyhlášky č. 543/2005 Z. z.

Krajský súd v Banskej Bystrici v predmetnej veci už pod novým č. k. 14Co/123/2009-300 opätovne vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 04. 11. 2009 č. k. 14Co/123/2009-300, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15. 11. 2007 č. k. 15C/182/2005-155 tak, že návrh zamietol, a súčasne uložil navrhovateľom povinnosť nahradiť odporcom trovy konania vo výške 1.873,96 EUR pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a to po predchádzajúcom konaní a pojednávaní pred odvolacím súdom, v ktorom navrhovatelia nenamietali aplikáciu § 10 ods. 1, 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri rozhodovaní o náhrade trov konania a odvolací súd ani neuviedol, že mieni pri

rozhodovaní o náhrade trov konania aplikovať inú právnu normu, a to § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., čo má rozhodujúci význam pre stanovenie výšky náhrady trov konania, pričom v rozsudku zo dňa 04. 11. 2009 č. k. 14Co/123/2009-300 Krajský súd v Banskej Bystrici nijako neodôvodnil, prečo pri výpočte náhrady trov konania aplikoval § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. na rozdiel od rozsudku zo dňa 17. 04. 2008 č. k. 14Co/58/2008-193, v ktorom Krajský súd v Banskej Bystrici pri výpočte náhrady trov konania aplikoval § 10 ods. 1, 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Následne Krajský súd v Banskej Bystrici vydal opravné uznesenie zo dňa 21. 01. 2010 č. k. 14Co/123/2009-327, ktorým opravil záhlavie, výrok o trovách konania a odôvodnenie svojho rozsudku zo dňa 04. 11. 2009 č. k. 14Co/123/2009-300. Vyššie-uvodené vady predmetného rozsudku však týmto opravným uznesením odstránené neboli.

Vyššie-uvodené skutočnosti sú zo súdneho spisu zrejmé.

Vzhľadom na vyššie-uvodené sme toho názoru, že Krajský súd v Banskej Bystrici svojim postupom v odvolacom konaní číslo 14Co/123/2009 a svojim rozsudkom zo dňa 04. 11. 2009 č. k. 14Co/123/2009-300 v spojení s opravným uznesením zo dňa 21. 01. 2010 č. k. 14Co/123/2009-327 v rozsahu výroku o náhrade trov konania porušil základné právo sťažovateľov na zákonného sudcu garantované v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a taktiež aj základné právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko ich svojim postupom odňal zákonnému senátu (zákonným sudcom tvoriacim zákonný senát) a svojim arbitrárnym postupom a rozhodnutím porušil právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie pri rozhodovaní o nároku sťažovateľov na náhradu trov konania, ktorý si sťažovatelia ako odporcovia uplatnili a vyčíslili v súdnom konaní v súlade so zákonom riadne a včas.“

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že krajský súd postupom a rozsudkom č. k. 14 Co 123/2009-300 zo 4. novembra 2009 v spojení s opravným uznesením krajského súdu č. k. 14 Co 123/2009-327 z 21. januára 2010 porušil ich základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, aby tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri prerokovaní tejto sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 123/2009-300 zo 4. novembra 2009 v spojení s opravným uznesením krajského súdu č. k. 14 Co 123/2009-327 z 21. januára 2010 (v rozsahu výroku o náhrade trov konania sťažovateľov), vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach tým spôsobom, že ochrany základných práv a slobôd sa na ústavnom súde možno domáhať iba v prípade, ak túto ochranu nemôžu sťažovateľom poskytnúť všeobecné súdy.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Sťažovatelia krajskému súdu vytýkajú, že pri rozhodovaní o ich nároku na náhradu trov konania svojím arbitrárnym postupom a rozhodnutiami porušil ich základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, v dôsledku čoho sa domáhajú zrušenia týchto rozhodnutí.

Ústavný súd zistil, že sťažovatelia vo veci vedenej Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 15 C 182/5005 v súvislosti s napádanými rozhodnutiami krajského súdu využili opravný prostriedok, ktorý im účinne poskytuje Občiansky súdny poriadok (§ 237), a 12. januára 2010 a 5. marca 2010 podali proti uvedeným rozhodnutiam dovolanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovatelia svoje námietky uplatnili v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti ústavnému súdu navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľov prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva

na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu týkajúcej sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2010